

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Józef

Nazwisko: Gontarczuk

Miejsce urodzenia: Bujenka, pow. Wysokie Mazowieckie

Data urodzenia: --1924

Imię ojca: Antoni

Imię matki: Eleonora

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Józef Gontarczuk (ur. w 1924 r.) od roku 1944 do 1946 był współpracownikiem placówek konspiracji AK-AKO-WiN na terenie gminy Ciechanowiec, a od wiosny 1947 żołnierzem antykomunistycznych oddziałów partyzanckich 6 Brygady Wileńskiej. Nosił pseudonimy "Jurek" i "Korsarz". W okresie komunistycznej amnestii 1947 roku nie ujawnił się i działał nadal w niepodległościowej konspiracji. Walczył zbrojnie z komunistycznymi okupantami kraju, tj. z UB, MO i PPR na terenie powiatów Bielsk Podlaski, Siemiatycze, Sokołów Podlaski i Wysokie Mazowieckie - między innymi w szeregach oddziału pod dowództwem kpt. Kazimierza Kamieńskiego pseud. „Gryf”, „Huzar” i jego patrolu pod dowództwem ppor. Witolda Buczaka „Ponurego”. Józef Gontarczuk pseud. "Jurek" i "Korsarz" figuruje w aktach i zapisach ewidencyjnych WUBP w Białymstoku, PUBP Bielsk Podlaski i PUBP Wysokie Mazowieckie z lat 1950-1952. Zapisano w nich między innymi, że ww. to "członek bandy >Huzara<", który został „zabity dn. 1 IV 1952 r. we wsi Liza Stara gm. Wyszki pow. Bielsk Podlaski" (w trakcie oblawy grupy operacyjnej UB-KBW na partyzantów z patrolu "Ponurego" i w czasie ich zbrojnej walki z KBW).

Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.

Józef Gontarczuk występuje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego podziemia w materiałach kontrolno-operacyjnych UB z WUBP w Białymstoku z lat 1951-1952 (oznaczonych sygn. 161/IV/I). Materiały te dot. rozpracowania i likwidacji członków kilku zbrojnych oddziałów Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW), w tym partyzanckiego oddziału pod dowództwem kpt. Romualda Rajsa pseud. "Bury". Akta te zawierają m.in. spis osób figurujących w sprawie, spisy członków poszczególnych oddziałów NZW, schemat organizacyjny NZW Okręg Białostocki, raporty i notatki UB. Na str. 142 tych akt zapisano m.in., że Józef Gontarczuk w maju 1951 wraz z Józefem Akackim (s. Franciszka, ur. w 1907 r.) oraz ze swoimi braćmi Antonim i Stanisławem Gontarczukami ("którzy także należeli do bandy >Młota<", tj. kpt. Władysława Łukasiuka pseud. "Młot" - dowódcy partyzanckiej 6 Brygady Wileńskiej) brał udział w bliżej nie opisanej akcji zbrojnej, podczas której zginęło dwóch milicjantów.

IPN Bi 011/23 t. 1 (161/IV/I).

Józef Gontarczuk pseud. "Korsarz" występuje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznej zbrojnej konspiracji w aktach prokuratury wojskowej i Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z lat 1949-1955. Akta te dotyczą przede wszystkim sierż. Mieczysława Grodzkiego pseud. "Żubryd" i kilkunastu innych partyzantów z 6 Brygady Wileńskiej - walczących z komunistycznymi okupantami kraju w latach 1945-1952 na terenach powiatów Bielsk Podlaski, Siemiatycze, Sokołów Podlaski i Wysokie Mazowieckie. Byli oni oskarżeni między innymi o "udział w związku zbrojnym mającym na celu obalenie przemocą demokratycznego ustroju państwa", o "udział w gwałtownych zamachach na funkcjonariuszy MO, PUBP, członków ORMO i PZPR" oraz o inne "przestępstwa".

IPN Bi 3/77 (Pr. II 993/48, Sr. 216/53).

Józef Gontarczuk pseud. "Jurek" i "Korsarz" występuje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego podziemia w aktach Wydz. "C" KW MO w Białymstoku z lat 1974-1982 zatytułowanych "Kwestionariusze osobowe do charakterystyki nr 2". Ta charakterystyka (opracowana przez SB na podstawie akt UB z lat 1940-ch i 1950-ch) dot. partyzanckich oddziałów 6 Brygady Wileńskiej - działających w latach 1945-1952 na terenach powiatów Wysokie Mazowieckie, Bielsk Podlaski, Sokołów Podlaski, Węgrów i powiatów sąsiednich. Akta te obejmują przede wszystkim kwestionariusze osobowe żołnierzy 6 Brygady i ich współpracowników. W kwestionariuszu dot. Józefa Gontarczuka zapisano między innymi, że ww. "w roku 1947 wstąpił do bandy >Młota<. Był szeregowym członkiem w bojówce >Bartosza<, a następnie >Brzaska<. Po likwidacji >Brzaska< w 1950 r. przechodzi do bandy >Huzara<. Będąc w bandzie brał udział w szeregu napadach terrorystyczno-rabunkowych i zabójstwach [funkcjonariuszy MO, UB, PPR i ich współpracowników]".

IPN Bi 019/24 t. 2 (1/24).

Józef Gontarczuk pseud. "Jurek" i "Korsarz" figuruje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego podziemia w aktach Wydz. "C" KW MO w Białymstoku z lat 1974-1977 zatytułowanych "Kwestionariusze osobowe do charakterystyki nr 1". Ta charakterystyka (opracowana przez SB na podstawie akt UB z lat 1940-ch i 1950-ch) dot. antykomunistycznego oddziału partyzanckiego pod dowództwem kpt. Kazimierza Kamieńskiego pseud. „Huzar” - działającego w latach 1948-1952 na terenach powiatów Wysokie Mazowieckie, Bielsk Podlaski i powiatów sąsiednich. Akta te obejmują przede wszystkim kwestionariusze osobowe żołnierzy podziemia i ich współpracowników. W kwestionariuszu dot. Józefa Gontarczuka zapisano między innymi, że ww. "w bliżej nieustalonym okresie wstąpił do bandy >Huzara<. Na podstawie dokumentów [MO i UB] jego bandycka działalność w ramach bandy >Huzara< datuje się od wiosny 1950 r., wchodził w skład bojówki Buczak Witolda ps. >Ponury<". Niżej zapisano, że Józef Gontarczuk został „zabity 1 IV 1952 r. w czasie okrążenia przez grupę operacyjno-wojskową we wsi Liza Stara pow. Bielsk Podlaski”.

IPN Bi 019/1 t. 2 (1/1).